

西藏自治区钱币学会

中国西藏钱币

ཕན་ཚུན་གྱི་ཕྱི་དཔལ་

图书在版编目(CIP)数据

中国西藏钱币/西藏自治区钱币学会 — 北京:中华书局,2002

ISBN 7-101-03360-1

I . 中 ... II . 西 ... III . 货币-研究-西藏 IV . F822.775

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2002)第 025723 号

责任编辑:王 勉

中国西藏钱币
西藏自治区钱币学会

中华书局出版发行
(北京市丰台区太平桥西里 38 号 100073)
北京新华印刷厂印刷

*

889 × 1194 毫米 1/16 · 32 印张
2002 年 6 月第 1 版 2002 年 6 月北京第 1 次印刷
印数 1-3000 册 定价:560.00 元

ISBN 7-101-03360-1/Z · 449

ཐིང་གཞི།

འདྲན་ཆིག་

ལེའུ་དང་པོ། བོད་ཀྱི་དངུལ་སྒོར་རགས་ཙམ་ཐིང་ག།

ལེ་ཚན་དང་པོ། བོད་ཀྱི་དངུལ་ཚོག་མར་བྱུང་བའི་རྟུ་མ་རིམ།

ལེ་ཚན་གཉིས་པ། ཁྲུང་དབྱང་གི་དགུང་གིས་དངུལ་འབྲེལ་སྒྲིལ་ལོད་སྒྱུད་བྱེད་པའི་རྟུ་མ་
རིམ།

ལེ་ཚན་གསུམ་པ། བློ་པ་ལའི་དངུལ་ལོད་སྒྱུད་བྱེད་པའི་རྟུ་མ་རིམ།

(དང་པོ།) གཞན་གྱིས་དངུལ་གཡར་སྒྱུད་བྱས་པའི་རྟུ་མ་རིམ།

(གཉིས་པ།) དངུལ་ཚབ་བྱེད་ལྷགས་པར་བྱེད་པའི་རྟུ་མ་རིམ།

(གསུམ་པ།) བློ་པ་ལའི་བོད་ཁྲུལ་དུ་དངུལ་བཟེ་བསྐྱབ་བྱེད་པའི་རང་གཞི།

ལེ་ཚན་བཞི་པ། བོད་ཀྱི་དངུལ་བྱུང་བའི་རྟུ་མ་རིམ། ས་གནས་གྲིང་གཞུང་གིས་དངུལ་
ལྷགས་པར་ཐེངས་གསུམ་བྱུང་བའི་སྒོར།

(དང་པོ།) བོད་ས་གནས་གྲིང་གཞུང་གི་དངུལ་ལྷགས་པར་ཚོད་ལྷ་ཐེངས་དང་པོ་བྱས་པ།

(གཉིས་པ།) བོད་ས་གནས་གྲིང་གཞུང་གི་དངུལ་ལྷགས་པར་ཚོད་ལྷ་ཐེངས་གཉིས་པ་བྱས་པ།

(གསུམ་པ།) བོད་ས་གནས་གྲིང་གཞུང་གི་དངུལ་ལྷགས་པར་ཚོད་ལྷ་ཐེངས་གསུམ་པ་བྱེད་པ།

ལེ་ཚན་ལྔ་པ། བཟུ་ཙང་ཅུས་ཀྱི་དངུལ་ལྷགས་པར་བཟུབ་པའི་རྟུ་མ་རིམ།

(དང་པོ།) དངུལ་གྱི་ཁྲི་མས་ལྷགས་ཚོག་མར་བཟུགས་པ།

(གཉིས་པ།) བཟུ་ཙང་ཅུས་བཟུགས་ནས་བཟུ་ཙང་དངུལ་ལྷགས་པར་བཟུབ་པ།

(གསུམ་པ།) ཁྲུང་དབྱང་གི་དགུང་གིས་བོད་དངུལ་ལས་དོན་ཐང་བཟུ་སྒྲིལ་དང་དོན་ལ་

བྱས་པ།

༡ དངུལ་གྱི་ཁྱིམ་སྤྲུག་སྡོག་མར་བཅུག་སྐྱེས་ཀྱང་དབྱང་གིས་བོད་དངུལ་ལས་དོན་
ཐད་ལྟ་སྒྱུལ་དང་དོ་དམ་བྱས་པ།

༢ ཆེ་འེ་ཕྱན་གྱིས་དངུལ་ལྷག་ས་པར་བརྒྱབ་རྒྱུར་དོ་དམ་ལྟ་སྒྱུལ་བྱ་རྒྱུ་ཐད་ཀྱང་དབྱང་གིས་
ལྟ་སྒྱུལ་དོ་དམ་ལས་དོན་གྱི་ཤུགས་ཞུན་ཏུ་ཕྱིན་པ་རེད།

༣ ཀྱང་དབྱང་གིས་བོད་ཀྱི་དངུལ་པར་ལས་དོན་ལ་ལྟ་སྒྱུལ་བྱེད་པ་དང་སྒྲགས་རྒྱ་གར་སྐོར་
མོ་ནང་འཇུག་བྱས་པར་བཀག་འགོག་བྱེད་པའི་འཐབ་ཚད་སྒྲིག་འཇུག་སྒྲུབ་པ།

༤ ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་མཚུག་ཏུ་ཀྱང་དབྱང་སྲིད་གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་དངུལ་ལྷག་ས་
པར་ལས་དོན་ལ་བཅོས་སྒྲིག་བྱས་པ་དང་པུ་ཅང་དངུལ་སྐར་ཡང་པར་རྒྱག་བྱེད་ཏེ་བོད་ས་
གནས་ཀྱི་དངུལ་ལྷག་ས་པར་ལས་དོན་ལ་ལྟ་སྒྱུལ་བྱེད་རྒྱ་སྐར་གསོ་བྱེད་པ་དང་སྒྲགས་ལྟ་སྒྱུལ་
བྱེད་ཤུགས་ཆེ་ཏུ་བཏང་བ།

ལེ་ཆོན་རྒྱག་པ། བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་དངུལ་ལྷག་ས་པར་བརྒྱབ་པའི་དུས་རིམ།

(གཅིག) ཀྱང་ཏུ་མི་མེར་རྒྱབ་ཁབ་ཀྱི་དུས་རིམ།

(གཉིས) ཀྱང་ཏུ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཐོག་མའི་དུས།

ལེ་ཆོན་བརྒྱན་པ། མཚུག་བརྒྱའི་གཏམ།

ལེའུ་གཉིས་པ། བོད་ཀྱི་དངུལ་པར་བཟོ་རྒྱུ།

ལེ་ཆོན་དང་པོ། དངུལ་སྐོར་ལྷག་ས་པར་འདེབས་པའི་བཟོ་རྒྱུ།

(གཅིག) ལག་པའི་བརྟུང་བཅོ་བྱེད་པའི་བཅོ་ཆལ།

(གཉིས་) མི་ཤུགས་དང་ཚུ་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་འཕྲུལ་ལམ་གྱིས་དངུལ་ཤུགས་པར་བརྟུབ་པའི་བཅོ་ཆལ།

༡ མི་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་འཕྲུལ་ལམ་གྱིས་ཤུགས་པར་བརྟུབ་པའི་དངུལ། (1909 - 1911ལོ་)

༢ ཚུ་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་འཕྲུལ་ལམ་གྱིས་ཤུགས་པར་བརྟུབ་པའི་དངུལ། (1913 - 1928ལོ་)

(གསུམ་) གློག་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་འཕྲུལ་ལམ་གྱིས་ཤུགས་པར་བརྟུབ་པའི་བཅོ་ཆལ། (1928 - 1954)

ལེ་ཚན་གཉིས་ལ། ཤོག་དངུལ་པར་བརྟུབ་བྱེད་པའི་བཅོ་ཆལ།

(གཅིག) ཤིང་པར་ཆོས་གཅིག་མའི་པར་བརྟུབ་བཅོ་ཆལ། (1912 - 1913)

(གཉིས་) ཟངས་པར་དང་ཤིང་པར་འཕྲུལ་ལམ་གྱིས་པར་འདེབས་བྱས་པའི་ཤོག་དངུལ་ཆོན་པ་མའི་བཅོ་ཆལ། (1926 - 1959)

ལེའུ་གསུམ་ལ། རི་མོ་བཞོད་ལ།

ལེའུ་བཞི་ལ། འཇར་བྱུང་།

༡ བོད་དངུལ་གྱི་དོན་ཆེན་ལོ་ཆོགས་རེའུ་མིག

༢ དངུལ་གྱི་རིན་ཐང་བོད་ཡིག་ཐོག་རི་ལྟར་བཞོད་ཡོད་མེད་ཞིབ་སྒྲིང་ཤན་བྱུར་རེའུ་མིག

༣ བོད་ཀྱི་ལོར་བས་ཆིས་ལྟངས་བྱུང་བ་ལྟ་དང་སྤྱི་ལོ་ཆིས་ལྟངས་ཀྱི་ཤན་བྱུར་རེའུ་མིག

༤ དངུལ་རི་ལྟར་ངོས་འཛིན་བྱས་དགོས།

༥ རྩོན་བྱུང་རྒྱལ་རབས་ཁག་གིས་བོད་ཀྱི་དངུལ་རྩི་མིག་དང་རྒྱ་ཡང་འགོ་རྒྱགས་བེད་སྤྱོད་བྱས་པའི་སྐོར།

- 6 མེན་བྱང་ཕྱི་ཁྱལ་གྱི་དངུལ་སྒོར་བོད་དྲ་ནང་འཇུག་བྱས་པའི་སྒོར།
- 7 བོད་གྱི་དངུལ་བརྒྱན་མ།
- 8 བོད་གྱི་གྲངས་ཀ་གྲིས་སྒྲངས་དང་ནི་པ་ལའི་གྲངས་ཀའི་ཤུ་བྱུར་རེའུ་མིག་
- 9 བོད་ཡིག་གསལ་བྱེད་སྒྲུལ་ཅུ།
- 10 ནི་པ་ལའི་དངུལ་སྒོར་གྱི་ལོ་རབས་ཆིས་སྒྲངས།
- 11 བོད་དངུལ་གྱི་རིམ་པ་བཞོ་ཚད་གཞི།

中国西藏钱币

བུང་གི་ཐོ་བོ་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་

序

戴志强

西藏地方钱币发展的历史、性质和在中国钱币史上的地位，是西藏地方隶属中央政权的一个实证。它是西藏地方政治、经济、文化发展水平的客观反映，也是历代中央政府所颁钱制在西藏地区的必然产物。西藏地方钱币的产生、发展，与明、清中央政府的统一钱制紧密相连。

1368年，也就是朱元璋建立明朝政权的第一年，便颁布了洪武钱制，规定在京都设宝源局，各省设宝泉局，分别铸钱，地方铸的钱，钱背往往有文字标明，如：钱背“桂”字，即为广西所铸；“福”字，则为福建所铸。1644年，清政府建立以后，沿用明朝的钱制，在工部设宝源局，户部设宝泉局，各省也设置钱局，分别铸钱。各地铸的钱，钱背也铸有地方钱局的局名，如：陕西省设宝陕局，钱背铸有“陕”字；河南省设宝河局，钱背铸有“河”字。各省设立钱局，有早有晚，有兴有废，有的省还不止一个钱局。这些都是根据实际需要和可能，才确定是否设置钱局，确定各局铸钱的数量多少。

西藏在清乾隆以前没有铸过钱，或是使用统一调拨的货币，或是借用周边地区的钱币，一直到1791年，即乾隆五十六年，乾隆皇帝才正式发布上谕，制定了治理西藏的“钦定章程”。其中包括关于钱币管理的条文，由此才制定钱法，在拉萨设立宝藏局，打制乾隆宝藏银币。其样币是经过清皇朝审批核准的，货币发行的制度也是参照内地地方钱局的规定，只是为了尊重藏民使用白银的习惯，宝藏局铸造的货币，不是铜钱，而是银币。

古代中国流通的货币，主要是铜质的方孔圆钱。明英宗时期（1436—1449）白银在中国取得流通货币和价值尺度的地位。当时，民间使用的白银，是称量货币，不是银元。西方打制的银元，在17世纪中叶，即明末清初的时候，开始流入东南亚地区 and 中国的东南沿海地区，

但当时的西方银元，在这里仍是作为白银称量使用的，切银的存在便是实证。到18世纪中叶以后，即清乾、嘉时期以后，西方银元大量流入中国，并逐步在市场上作为选用货币流通使用。人们发现银元比称量白银使用方便，于是，在东南沿海地区出现了民间仿制的外国银元，继而又有了地方自制的银元，如浙江、江苏、福建、台湾，都试制过银元。这些银元，或称银饼，都是手工打制，并在局部地区短期发行流通。这是中国近代机制银元的酝酿试行时期，它走过的道路是：先民间使用，后来才引起官方的重视、参与和管理，自下而上，逐步摸索，逐步实践。在这个时期，民间流通的货币，主要是外国银元。光绪十五年（1889）以后，为了抵制外国银元，各省才开始大量发行自己的机器打制银元。到民国三年（1914）公布中华民国国币条例，才算有了统一发行的银元。鸦片战争以后，中央政府软弱无能，外国列强入侵，其中经济侵略是重要的方面，资本主义国家在华开设银行，甚至发行货币，同时，国内军阀纷争，割据势力各自为政，也发行货币，这在中国近代的屈辱历史中，并不见怪。西藏地区钱币的沿革历史，和东南沿海地区的用银过程有着很多共通的地方，只是地处西部边陲，与尼泊尔、印度接壤，因此，受南亚地区钱币文化的影响相对要多一些，地方造币延续的时间也长一些，一直到1959年才结束。

因为语言文字的隔阂，交通的不便，内地钱币界要收集和 research 西藏钱币，是比较困难的。但是，作为祖国大家庭的一部分，我们没有理由不了解和研究西藏钱币，没有理由不了解和研究中国所有的少数民族地区的钱币，以及它们的历史。因此，中国钱币学会成立以来，十分重视少数民族地区钱币的收集和研究工作。其中当然也包括西藏钱币的收集和 research。为此，中国人民银行

中国西藏钱币

བུང་ཁྲི་ཐོག་གི་དུས་ལ།

曾拨专款，要求人民银行西藏分行、西藏自治区钱币学会代为中国钱币博物馆征集西藏钱币，这项工作收到了明显的成效。

为了提高对西藏钱币的重视和认识，推进对西藏钱币的收集和研究，促进对西藏钱币历史的全面了解，中国钱币学会于1989年7月在拉萨组织召开了西藏钱币专题研讨会。为配合这次会议，中国人民银行西藏分行专门举办了西藏钱币展览。我有幸参加了这次会议，耳闻目睹，对西藏钱币有了初步的认识。在这次会议期间，还结识了肖怀远、王海燕、曹刚，以及原先已经熟悉的西藏分行金融研究所所长次仁平措和朱进忠等西藏货币史、钱币学的研究者，拜读了他们的有关著作和论文。会议期间，我们还酝酿并提出了要编著一部高水平的全面介绍西藏钱币的专著。现在，这个愿望已经实现。

经过十几年的积累，编著西藏钱币专著的条件已经具备，那就是：人员齐整，实物齐全。海燕和进忠比之十年前成熟多了，既有丰富的阅历，又有研究的能力，对西藏钱币的认识有了新的高度和深度。平措虽已退休，但身体甚好，他们三人各有所长，互相配合，互为补充，可谓天衣无缝。特别是进忠回拉萨之后，在人民银行拉萨中心支行（即原西藏分行）负责货币金银工作，拉萨行的钱币实物，包括原西藏有关造币厂移交银行的档案资料、机器模具、印版砧码等等，都由他直接管理。中国钱币博物馆有关西藏钱币的收集整理也有了相当的规模和基础，再加上西藏有关文物部门的配合和支持，现在，我们所掌握的钱币实物的数量和种类，都已经大大超过以往的资料。更重要的是，这项工作得到了各级领导的重视和支持，拉萨中心支行的领导为了确保本书的如期完成，决定让朱进忠暂时摆脱繁忙的事务工作，集中精力编书，并决定返聘次仁平措，以利于工作。中国钱币博物馆则把已经调回长春工作的王海燕借到北京，专司其事。

机不可失，时不再来。于是，我们决定对西藏钱币的研究发起“总攻”。计划分三步完成：一是先编《中国西藏钱币》，对西藏钱币的历史和发展有一个总的交代；二是完成《中国钱币大辞典》中有关西藏钱币的辞条的

编写；三是对西藏钱币开展钱币学的版别研究，最终完成《西藏钱币大全》。

现在要和大家见面的是第一项成果——《中国西藏钱币》。读过初稿，觉得有几点可以欣慰：一是梳理了西藏钱币的发展历史，分期断代，脉络清晰，对西藏钱币的概貌有了一个完整的交代；二是对原西藏造币厂使用的砧码进行了实测研究，发现这些砧码所用的衡制都是库平制，说明西藏造币所用的衡制和中央政府是一致的，也就是说西藏地方造币的币制和中央政府的币制是一致的，为西藏钱币的研究提供了新的有力的依据；三是比较集中地披露了一批新的实物资料，其中有不少文物价值极高的仅见品、新见品，同时还第一次披露了原西藏地方造币厂的机器设备、生产工艺，以及有关钱币的出土资料。

这项成果不仅把迄今为止有关西藏地方钱币的考古发现和文物收藏的研究工作推上了一个新的高度，而且具有极强的现实意义和历史文化价值。《中国西藏钱币》运用大量史实和证据，充分证明了在元、明、清、中华民国等各个历史时期和新中国成立后，西藏地区或者使用中央政府统一发行的货币；或者推行中央钱制，按照中央规定的衡制铸造和发行西藏地方钱币的历史渊源，从而通过地方钱币这个历史侧面，佐证了自从唐蕃联姻和元朝正式纳入祖国版图以来，西藏始终是祖国不可分割的一部分的历史事实。书稿尤其对西藏地方政府地方造币过程中减重减色、违背规律、滥发钱币、残暴掠夺人民的事实进行了揭露。从这个意义上讲它又是反对分裂，进行爱国主义教育的生动教材。《中国西藏钱币》的出版，是西藏各族金融工作者和钱币研究者团结合作，以自己对祖国和人民的忠诚和对历史负责的高度责任感，为维护祖国统一，加强民族团结，实现中华民族伟大复兴而作出的努力和贡献。

马年正月初四 写于北京寓所

བུང་ཁྲི་ཐོག་གི་དུས་ལ།

Preface

● Dai Zhiqiang

The history and character of the Tibetan coinage, its position in the monetary history of China, are testimonies that Tibet is under the jurisdiction of the central government of China. They are reflection of the politics, economics and culture of the Tibet, and are outcome of the monetary regulations of the central governments in Tibet. The emerging and developing of the Tibetan coinage were interrelated with the monetary regulations of the Ming and Qing central government.

In 1368, the year Emperor Zhu Yuanzhang founded Ming dynasty, the Hongwu currency regulations were issued. According to the regulations, Baoyuanju mint was founded in the capital, Baoquanju mints were founded in each province. The coins cast in each province bear Chinese character on the back as mintmark, for example the Chinese character "Gui" represents Guangxi province, and "Fu" represents Fujian province. In 1644, the newly founded Qing dynasty inherited the Ming currency regulations. Baoyuanju mints operated by the Ministry of Works, Baoquanju mint operated by the Ministry of Revenue and mints operated by each province were founded. Coins bear Chinese characters on the back as mintmark. For example, the Chinese character "Shan" was mintmark for Baoshanju mint of Shannxi province; the Chinese character "He" was mintmark for Baoheju mint of Henan province. Mints of each province were founded earlier or later, and existed for a longer or shorter time. Some provinces had more than one mint. Whether to found mints or not and their output were determined on the actual need and possibility. Tibet had no mint before Qianlong reign. It used coins allocated by the central government or coins from neighboring areas. Until 1791, the 56th year of Qianlong reign, Emperor Qianlong issued *imperial regulations* about Tibet, some regulations was about money, this was the first regulation about money. Baozang mint was founded in Lasha, and Qianlongbaozang silver coins were struck. The coin-samples were ratified by the Qing government, and the regulations were made by reference of inner provinces'. Only considering the Tibetan custom of using silver, the coins were made of silver instead of copper as in the inner provinces.

The round bronze coins perforated with a square hole constituted the fundamental form of money in ancient China. In the reign of Ming Yingzhong (1436-1449), silver began to function as means of exchange and measure of value. Uncoined silver was used as money by measuring weight among the people. The silver coins from the West began to flow into the Southeast Asia and southeast littoral China in the middle of the 17th century, the later Ming-earlier Qing period. Cut-coins shows that the silver coins were still used as currency by measuring weight. After the middle of 18th century, the period of Qianlong and Jiaqing reign, a large number of silver coins flowed into China, and were used as currency. The people realized that the coins were convenient than the weighted silver, and coins modeled after the West coins by the people, then by the local authorities, appeared in the southeast littoral China. Provinces such as Zhejiang, Jiangsu, Fujian, Taiwan

བུང་ཁྲི་བོད་ཀྱི་དུལ་

had stuck coins . All these coins were called silver cake , and had ever circulated in some areas in a short time . These were the forerunners of the machine-made coins in modern China . They were first used by common people , and then attracted the official attentions . In this period , coins used by the common people were foreign coins. After the 15th year of Guangxu reign , every province began to issue their machine-made silver coins massively in order to resist the foreign coins .The unitary coins emerged in China , until the third year of the Republic of China (1914) . After the opium war ,due to the Qing dynasty's incompetence , the foreign powers invaded . The economic invasion was an important hand . The capitalist countries opened banks in China , and even issued currency . In the meantime , the warlords disputed , set up separatist regimes , and issued currency . This was a common practice in modern China . Tibet had something in common with the southeast China in the course of currency , only because it sited in the southwest board area , be contiguous to Nepal and India , were influenced more by the South Asia coinage , the local authority minted coin for a longer time till 1959.

Due to the difference of language and difficult communication , it is difficult for the numismatic circles in the inner China to collect and study Tibetan coins . But Tibet is a member of our Chinese family of nationality , we have no reason to ignore Tibetan coin , and have no reason to ignore coins from the minority nationality areas and their history . Thus the Numismatic Society has always paid much attention to the collecting and research of the coins from the minority nationality areas , the Tibetan coins included . The People's Bank of China had ever allocated special funds and asked the Tibet branch Tibet Numismatic Society to collect Tibetan coins for the Numismatic Museum and this work have achieved remarkable success.

In order to draw more people's attention to the Tibetan coinage , to advance their understanding , and to promote the collecting and research of the Tibetan coins ,the China Numismatics Society hold a symposium on Tibetan coinage at Lhasa in July , 1989 . The Tibet branch of the People's Bank of China holds an exhibition of Tibetan coin . I was lucky to attend this meeting and got an initial understanding of the Tibetan coinage by seeing and hearing . During this meeting I got to know Mr.Xiao Huaiyuan , Mr.Wang Haiyan ,Mr.Chaogang and met Mr.Cirenpingchuo , the director of Finance Research Institute of the Branch of the People's Bank of China , Zhu jingzhong and other researchers , and read their books and papers. We discussed to compile a book about the Tibetan coinage . Now this plan is coming true.

Through accumulation of more than 10 years ,we possess the conditions for compiling a special book on the Tibetan coinage . The personnel and objects are ready . Both Mr.Haiyan and Mr.Jingzhong are more mature , having more experience and ability , and their realization have reached a new height and depth Mr.Cirenpingchuo have retired , and is in good health . Each of them has their strong points ,can complement each other . Especially Mr Jingzhong is in chief of the currency department of the Lhasa central branch of the People's Bank of China ,so is in charge of the material objects including the archives , model and weights turned over from the former Tibet mints . The China Numismatic Museum's collections of the Tibetan coinage have reached a remarkable scale , moreover the relevant archeological departments give much supports , now we

have much more objects than before both in amount and in categories . Moreover this work received much attentions and support from the leaders at all levels . The leader of the Lhasa central branch of the People's Bank of China relieved Mr.Zhu Jingzhong of odd jobs so that he could go all out to compile the book,continue engaging Mr.Ciren Pingchuo in this work . The China Numismatic Museum got Mr.Wanghaiyan , who had moved to Changchun city then, on loan to the museum to engage in this work.

Opportunity knocks but once . We determined to complete this work by three steps :The first one is compile *Tibetan coin of China* introducing the history of Tibetan currency ; the 2nd is compiling the entries about Tibet currency of *A general dictionary of China numismatic* ; the third is to study the format of the Tibetan currency .At last we will complete *A general book of Tibetan coin* .

What is going to presented to the readers is the first achievement--*the Tibetan currency of China* . After reading this book , I am gratified at these achievements :The history of Tibetan coinage is made clear , a general picture of the Tibetan currency is given out. By surveying and studying the weights of former Tibet mint , it is discovered that the weight used in Tibet was Kuping weight ,showing that the Tibet mint adopted the same weight as the central government . That means the Tibet currency system was in accordance with that of the central government . This is a convincing proof of the Tibet coinage . The third achievement is that a lot of materials are published , among them are only-one article of great value . The machine and production technology of the Tibet mint is reveled the first time .

This work not only carries the archaeological studies and collecting of the Tibetan coinage to a new stage,but also has practical significance and historical cultrue value.By applying a lot of historical facts and evidence,Tibetan coins of China prove that the Tibet area used currency issued by the central governments or pursued the central governments' monetary regulations.It minted and issued coins a ccording to the central government's weinghts during the Yuan,Ming,Qing,the Republic of China,and the People's Republic of China periods.The book provides proof that Tibet are unseparable part of our country from the time of the marriage between Tang and Tubo and Tibet coming into the domain of our country in Yuan Dynasty.The book exposes the facts that the Tibet local authority issued coins of low quality,violated the economic rules,issued currency recklessly,exploited the people cruelly.Thus it is also a vivid textbook for patriotism educationand combating separatism.The publication of Tibetan coins of China is the result of the effort and sacrifice of the finance workers and coinage researchers of different nationalitise in Tibet,With loyalty to the motherland and the people and the sense of duty,they cooperated and worked hard for the cause of upholding unity of our country and various nationalities and the great rejuvenation of the Chinese nation.

2002.2.15

ཡུལ་གྱི་ཐོ་བོ་ལྟོ་སྒྲིག་པ་

导言

《中国西藏钱币》是一部比较全面系统地介绍中国西藏钱币的专著。该书包括西藏钱币概览、西藏的造币工艺、图录和附录四部分。

在钱币概览中，对西藏钱币进行了分期和介绍，并且还介绍了历史上与西藏钱币相关的背景，并就西藏钱币中的减重、减色和剪切币等问题进行了论述。在西藏造币工艺中，以新发现的档案、造币机器、钢模和钞版以及大量的钱币和纸钞实物为资料，论述了西藏造币的工艺。在钱币图录中，展示了大量的钱币实物和与钱币铸造有关的砣码、模具、档案等相关材料，其中不乏初次面世的西藏钱币精品。在附录中，有西藏钱币大事年表、藏币名称、面值藏汉文对照表、藏历年（五行）与公元纪年对照表、藏文字母表等。

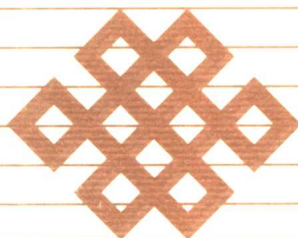
中国西藏货币文化有着悠久的历史，也有着浓郁的地方文化色彩。自从吐蕃王朝以砂金作为流通货币以来，就和中原地区一样使用着称量货币。由于西藏地区历史上的吐蕃王朝、封建割据政权和中原地区历史上的各个王朝经济来往密切，致使中原地区的大量白银流往西藏，因此白银也逐渐成为西藏地区的一种货币。及至元代，国家所统一行使的货币，即可兑换纸钞和银锭，也一样作为该地区的流通货币。与此同时，作为中央行使权力的度量衡制度也向西藏地区推行开来。明朝虽然以多封众建作为施政纲领，但是中央政府对西藏地方的财政资助方面，也和元朝中央政府一样，仍以白银作为主要的资助手段。由于在小额贸易中使用碎银非常不便，白银铸币的优点突现，因此明代末叶尼泊尔银币开始流入中国西藏地区。随着尼泊尔银币在西藏地区广泛流通，产生了西藏方面和尼泊尔方面的银钱交易。西藏人民不甘心在银钱交易中受到尼泊尔商人的重利盘剥，

在驻藏大臣和西藏地方政府官员的指示下，曾经三次尝试着铸造了自己的货币。清朝中央政府因势利导，在西藏设立了宝藏局，并铸造宝藏币。清朝灭亡以后，西藏地方政府停铸宝藏币以示脱离清廷，接受民国政府所铸的袁头银元作为流通货币，并且遵照民国政府所推行的甲乙制中的衡制铸造具有地方色彩的货币，以示拥护共和。但是在英帝国主义怂恿下，一小撮具有分裂倾向的亲英分子也乘机印制了带有分裂倾向的纸钞，企图蛊惑人心，但是却遭到了广大人民的反对，只能在不足万人的拉萨老城内流通。截止到西藏和平解放前夕，西藏地方政府所发行的纸钞已经大幅度贬值，威信扫地，人民所信任的货币只剩下了袁头银元。西藏和平解放以后，中央人民政府在西藏采取过渡性货币政策，一方面准许藏币继续铸造发行，另一方面调入大量袁头银元资助地方财政。由于西藏反动上层发行地方货币的目的在于残酷剥削广大人民，所以藏币急剧贬值，达到了全面崩溃的境地，在民主改革的浪潮中，中国西藏钱币完成了历史使命，退出了历史舞台。

该书运用考古类型学的科学方法对西藏钱币进行了研究和论述，并且利用称量货币的主要内容——衡制论述了西藏地方钱币的性质，证明西藏钱币在元、明、清、中华民国和中华人民共和国初期（西藏和平解放至民主改革）等各个历史时期，西藏地区或者使用中央政府所发行的货币；或者推行中央的钱法，按照中央的规定铸造西藏地方钱币；或者按照中央政府所规定的衡制制造和发行西藏地方钱币。所有这些都证明了西藏地方的币制与中央的币制本质相同，一脉相承，从而在货币研究领域论证了中央政府对西藏地方一直行使主权。

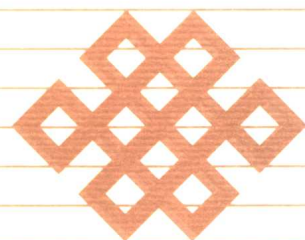

中国西藏钱币

ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་

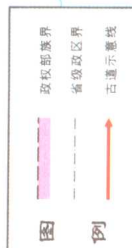
中国西藏钱币

ཕན་ཚུན་ལྷན་སྐྱེད་ཀྱི་དུས་

图例

- 行政部属界
- - - 省县政区界
- 古道示意图

元代驿道示意图

